

SPOROČILO ZA MEDIJE št. 106/23

Luxembourg, 22. junij 2023

Sodba Sodišča v zadevi C-660/21 | K. B. in F. S. (Preizkus po uradni dolžnosti v kazenskih zadevah)

Varstvo temeljnih pravic: pravo EU načeloma ne nasprotuje temu, da je nacionalnemu sodišču prepovedano, da po uradni dolžnosti preizkusi, ali je podana kršitev obveznosti, da je osumljena oseba nemudoma obveščena o svoji pravici do molka

Vendar to velja, če osumljena oseba ni bila prikrajšana za dejansko in učinkovito možnost dostopa do odvetnika, po potrebi z uporabo brezplačne pravne pomoči, ter je imela – tako kot po potrebi njen odvetnik – pravico do vpogleda v svoj spis in do uveljavljanja te kršitve v razumnem roku

Dva posameznika, ki sta bila ponoči v bližini tovornjaka na parkirišču podjetja, sta pritegnila pozornost policistov, ki so takoj začeli preiskavo zaradi storitve kaznivega dejanja kraje goriva *in flagranti*. Ta posameznika sta bila zaslišana na kraju samem, ne da bi bila seznanjena s svojimi pravicami, nato pa sta bila pridržana. S svojimi pravicami, zlasti s pravico do molka, sta bila seznanjena šele nekoliko kasneje.

Tribunal correctionnel de Villefranche-sur-Saône (kazensko sodišče v kraju Villefranche-sur-Saône, Francija) je v okviru kazenskega postopka presodilo, da so bile pravice obdolženih oseb, ki jih zagotavlja pravo Unije¹, zaradi te prepozne seznaitve kršene. V teh okoliščinah naj bi bilo načeloma treba preiskavo vozila, pridržanje osumljenih oseb in vsa dejanja, ki iz tega izhajajo, razveljaviti. Vendar se je izkazalo, da je Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Francija) zakonik o kazenskem postopku razlagalo tako, da je sodiščem, ki meritorno odločajo o zadevi, prepovedano, da bi po uradni dolžnosti preizkusila, ali je podana kršitev obveznosti, da je osumljena ali obdolžena oseba nemudoma obveščena o svoji pravici do molka.

Kazensko sodišče zato Sodišče sprašuje, ali pravo Unije nasprotuje taki prepovedi preizkusa po uradni dolžnosti.

Sodišče je v sodbi, ki jo je izdalo danes, razsodilo, da se s **prepovedjo** kazenskemu sodišču, ki meritorno odloča o zadevi, da po uradni dolžnosti preizkusi, ali je zadevna kršitev podana, zaradi česar bi bil postopek razveljavljen, načeloma spoštujeta **pravica do učinkovitega pravnega sredstva** in **poštenega sojenja** ter pravica do obrambe, če so imele **osumljene ali obdolžene osebe** ali njihov **odvetnik dejansko in učinkovito možnost sklicevati se na zadevno kršitev ter so ti za to imeli na voljo razumen rok in možnost vpogleda v spis**.

Vendar je Sodišče poudarilo, da zaradi zagotovitve polnega učinka pravice do molka taka ugotovitev velja le, **če so osumljene ali obdolžene osebe** v roku, ki jim je na voljo za sklicevanje na tako kršitev, **dejansko in učinkovito razpolagale s pravico do dostopa do odvetnika**, kot je določena s pravom Unije in kot jo **omogoča mehanizem brezplačne pravne pomoči**. Poleg tega je pojasnilo, da morajo te osebe, če se tej možnosti odpovejo, načeloma nositi morebitne posledice te odpovedi, če je bila ta izvedena **v skladu s pogoji, ki jih določa pravo Unije**. To zlasti

¹ Obveznost organov, da zadevno osebo nemudoma obvestijo o pravici do molka, je določena v členih 3 in 4 Direktive 2012/13 (Direktiva 2012/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o pravici do obveščenosti v kazenskem postopku), ki sta bila prenesena v nacionalno pravo.

določa, da mora biti osumljena ali obdolžena oseba ustno ali pisno v preprostem in razumljivem jeziku jasno in dovolj dobro obveščena o vsebini pravice do dostopa do odvetnika in morebitnih posledicah odpovedi tej pravici ter da mora biti odpoved tej pravici dana prostovoljno in nedvoumno.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo sodbe in povzetek](#) sta objavljena na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Jaroslaw Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

